5- Derd-i maişet için namazını terk eden, o nefere benzer ki talimi ve siperini bırakıp çarşıda dilencilik eder…

> **Demek derd-i maişet için namazını terk eden, o nefere benzer ki talimi ve siperini bırakıp çarşıda dilencilik eder. Fakat namazını kıldıktan sonra Cenab-ı Rezzak-ı Kerîm'in matbaha-i rahmetinden tayinatını aramak, başkalara bâr olmamak için kendisi bizzat gitmek; güzeldir, mertliktir, o dahi bir ibadettir.**

1. Namazı terk edenin hâli neden "çarşıda dilenen asker"e benzetiliyor?

Derd-i maişet için namazını terk eden kimse, talimini ve siperini bırakıp çarşıya çıkan askere benzer. Çünkü o asker şunu yapmıştır: Kendi vazifesini terk etmiş, komutanın vazifesine karışmıştır.

Askerin vazifesi talim ve nöbettir. Erzak meselesi onun değil, devletindir. O asker talimi bırakıp "Ben gidip yiyeceğimi kendim bulayım" dediği anda, hem disiplin dışına çıkar hem de dilenci durumuna düşer. Çünkü yaptığı şey, vazife değil; **güvensizliğin ilanıdır**.

Namazı rızık bahanesiyle terk eden adam da aynısını yapar. Allah'ın vazifesi olan rızkı omzuna alır, kendi vazifesi olan kulluğu terk eder. Böylece hem manevî siperini bırakır hem de huzurunu kaybeder.

2. Peki çalışmak tamamen yanlış mı?

Üstadımız burada çok mühim bir denge kurar. Diyor ki: Namazı **terk ederek** rızık aramak yanlıştır. Ama namazı **kıldıktan sonra** rızık aramak güzeldir, mertliktir ve ibadettir.

Yani mesele çalışmak değil; **öncelik meselesidir**.

Namazdan sonra rızık için çalışmak, "Rızkımı ben yaratıyorum" demek değildir. Bilakis: "Rızkımı Allah veriyor; ben ise O'nun koyduğu sebepler dairesinde çalışıyorum" demektir. Bu hâl: Başkasına yük olmamak için çalışmaktır. Tembellik etmemektir. Sebepleri inkâr etmeden, sebebe ilah payesi vermemektir. İşte bu, **mertliktir**.

3. “Matbaha-i rahmet” ne demektir?

Cenâb-ı Rezzâk-ı Kerîm’in *matbaha-i rahmeti*, yani rahmet mutfağı; kâinatın tamamıdır.

Asıl mesele şudur: Biz **matbaha-i rahmetin farkında değiliz**. Cenâb-ı Rezzâk-ı Kerîm’in rahmet mutfağı gözümüzün önünde durduğu hâlde, sofrayı kendimizin kurduğunu zannediyoruz. Hâlbuki rızık dediğimiz şey, bizim maharetimizin değil; ilâhî bir ikramın neticesidir.

Toprak, su, güneş, hava, zaman, beden, akıl, sağlık, emek ve ticaret… Bunların hangisini biz yarattık? Hangisini biz var ettik? Hangisini biz çalıştırıyoruz? Biz sadece verilenleri kullanıyoruz; yapan biz değiliz. Ama nimetleri elimize alınca, mutfağın sahibi gibi davranıyoruz.

Bir çekirdeği düşünelim. Toprağı yarıyor, güneşe uzanıyor, suyu çağırıyor ve meyveye dönüşüyor. Bu mutfakta ne ateş bizim, ne tencere bizim, ne tarif bizim. Biz sadece meyveyi alıyoruz. Evet ben sofrayı kuran değilim; davetliyim. Ben rızkı icat eden değilim; taksim yerinden alanım. Bu idrak, insanın omzundan ağır bir yükü indirir.

İşte bu şuurla çalışmak tevekküle aykırı değildir. Aksine tevekkülün fiilî şeklidir. Çünkü bu insan çalışırken Allah’ı devre dışı bırakmaz; her adımda O’nu merkeze koyar. Çalışır ama secdeyi terk etmez; gayret eder ama güvenini kaybetmez.

Matbaha-i rahmeti unutan ise rızkı kendi becerisine bağlar. Secdeyi yük görür, namazı işe engel zanneder. Sonra çalıştıkça yorulur, kazandıkça doyamaz, sahip oldukça korkar. Çünkü kendini mutfak sahibi sanmaktadır.

Hâlbuki hakikat açıktır: Sen mutfağın sahibi değilsin, aşçısı değilsin, menüyü yazan da değilsin. Sen sadece çağrıldın. Ve çağrıldığın yere secdeyle gitmen istendi. Matbaha-i rahmeti unutan, rızkı sırtında taşır. Matbaha-i rahmeti bilen ise rızkı elinde tutar, kalbi emniyette olur.

Hal böyleyken namazı terk etmek, **matbaha-i rahmetin kapısında durup mutfağı inkâr etmektir**. Sofranın hazırlandığına inanıp, hazırlayanı görmezden gelmektir. Rızkı her gün alan ama verenle irtibatı koparmaktır. Bu kopuş, ekmeği kesmez belki; ama **bereketi keser**, huzuru alır, kalbi kurutur.

Hal böyleyken namazı terk etmek, **kendini mutfak sahibi zannetmektir**. “Ben çalışıyorum, ben kazanıyorum, ben ayakta duruyorum” demektir. Hâlbuki çalıştırılan el senin elin değildir; ayakta duran beden senin eserin değildir. Sen sadece kullanılan bir vesilesin. Vesile kendini kaynak zannettiği anda, hakikatle çatışmaya başlar.

Hal böyleyken namazı terk etmek, **tevekkülü terk etmektir**. Allah’a güvenmeyi, O’na dayanmayı, O’ndan emniyet almayı bırakmaktır. Bu yüzden namazsız insan sürekli tedirgindir. Çünkü rızkı, yarını, sağlığı ve geleceği kendi omuzlarında taşımaktadır. Bu yük,

bir insan için fazla ağırdır.

Hal böyleyken namazı terk etmek, **insanı çalışkan yapmaz**; sadece daha yorgun yapar. Daha üretken yapmaz; daha huzursuz yapar. Çünkü namaz, zamanı daraltmaz; kalbi genişletir. Namazdan kaçan insan zamanı çoğaltamaz, sadece bereketi kaybeder.

Hal böyleyken namazı terk etmek, **sekiz saatlik işi yirmi dört saate yaymaktır**. Çünkü secdeyle alınmayan emniyet, bütün günü korkuya böler. Namaz kılan, yükünü Rabbine bırakır; namazı terk eden, yükü kendi sırtına alır.

Ve nihayet hal böyleyken namazı terk etmek, **insanın kendine yaptığı en büyük haksızlıktır**. Çünkü namaz, Allah'ın değil; insanın ihtiyacıdır.

Evet namazı terk edenin problemi vakit değildir; **istikamettir**. Rızık değildir; **güvendir**. İş değildir; **imanın hayata karışmamasıdır**.